

Bu Yazı Annem İçin

Ocak sayımızda babam için yazınca (bir kitap vesilesiyle olmuştu) eminim annem için "beni unuttu" demiştir. Ama aslında bütün yazılarım annem içindir. O okusun da beğensin diyedir. Benim için çocuk kitabı okumaya başlamasındaki o sevimli hal içindir. Oysa çoğu zaman bu yaşımızda bile çatırız. Bir türlü yaranamıyormuşum gibi gelir. Ama bu aramızda doğru iletişimi kuramadığımız zamanlarda olur. Oysa annem ne yazarsam okur. Bu yazıyı da okuyacak biliyorum. Söylemeliyim, bu yazının Anneler Günü'yle bir ilgisi yok. Annem, benim anneliğim, Neslihan Önderoğlu'nun anne kız ilişkisine odaklanan gençlik romanı ve baharla ilgisi var...

"Bana Sesini Bırak"ta, boşanma sonrası, annesinden ayrı kalan, babasıyla yaşayan bir kızın büyüme süreci anlatılıyor. Duygu kendine bir yaşam alanı seçme sancısı içinde. O henüz on iki yaşındayken annesi evi terk edip gittikten sonra eşyalarını olduğu gibi korumuşlar. Çünkü Duygu'nun deyimiyile: "Kendi çizdiği dolapların içinde biriktirdiği eşyaları da bıraktı bize." Annesine hep özlemlerle bağlı kalmış. Annesi ayrılık zamanı onu da götürülecekmiş aslında ama Duygu, kedisi Susam, yaşadığı yerden, okulundan ayrılmamak adına İstanbul'da kalmış. Annesi Duygu'nun seçimine boyun eğiyor, bencilik etmiyor, onu sürüklemiyor.

Romanın başlarında gözyaşlarını serbest bırakıyorum. Bir kedinin hiçbir yere sığamaması ile Duygu'nun yaşadığı o "yersizlik" arasında etkileyici bir bağ kurmuş yazar. Romanın anlatımı ve kurgusu kusursuz. Okurda hiç soru bırakmadan kaymak gibi akıyor cümleler. Anne Nesrin bir mimar. Nesrin'i Ayvalık'ta zor bir hayat bekliyor. Talihsizlikler ardı ardına geliyor; önce babasını kaybediyor sonra da kardeşi genç yaşta bir deniz kazası nedeniyle tekerlekli iskemleye mecbur kalıyor. Önceleri mimarlığı bırakıp babasının lokma dükkânını işletiyor; kitabın sonlarına doğru kızına şöyle diyecek: "Çizim yapmak, yaptığım çizimlerin binalara dönüştüğünü görmek kadar, o dükkânı ayakta tutmayı, dedenin bıraktığı mirası sürdürmeyi, insanların bizim lokma tatlımızı yediklerinde yüzlerinde oluşan o memnuniyet ifadesini de seviyorum ben." Daha sonraları Nesrin hem kendi annesine ve kardeşine bakacak hem babadan kalan işi yürütecek hem de mimarlığı sürdürecektir...

Duygu İstanbul'da büyürken araya giren mesafe de ve annesinin tercihlerine olan öfkesi de büyüyor beraberinde. Liseyi bitirdiği, üniversite sınavını kazanamadığı o yaz bütün geçmişle yüzleşecek; Ayvalık'ta bahçeli bir evde verilen hayat mücadelesine katılacak ve yaşamak istediği yeri, gelecekteki mesleğini de etkileyecek kararlar alacak.

Ayvalık'taki evin emektarı Bedriye Anne'nin verdiği eski bir kutuyla o yaz ölen anneannesini daha yakından tanıyacak. "Eşyanın da, tıpkı insan gibi hafızası var." İlk aşkı tattığı, Ayvalık'ta daha önce fark etmediği güzellikleri keşfettiği, kendi yetenekleriyle tanıştığı ve gerçekten olgunlaştığı değerli bir zaman, bu yaz mevsimi. Bu "değerli" zaman, anneannesinden yadigar mektupların, manevi kıymeti olan eşya-

ların yer aldığı "Değerli Kutusu" gibi Duygu için. İlk kez reçel yapıyor, ilk kez lokma döküyor, tüm bunlara yeni deneyler ekleyerek geliştiriyor. Sakızlı lokmanın mucidi oluveriyor. Bu arada kaza nedeniyle hayata küsen dayısını gitarla ve eski besteleriyle uyandırıyor. Dayısının da bir dizi tesadüf zinciriyle hayatı değişiyor. Müziğe başlıyor.

Bu değerli zamanı özel yapan Duygu ile annesinin birbirlerini yeniden tanımaları... Sözelimi şantiyelere gidiyor Duygu. Baret takınca etkileniyor, belki de endüstri mühendisi değil de mimar olacak kim bilir? Ya da gastronomi okuyacak ve dükkânı devralıp sürdürecektir. Yazar bütün bunları bize söylemiyor ama sezdiriyor. Aile, emek, mücadele kavramlarıyla samimi, adını Duygu'nun dayısının şarkısından alan bir roman "Bana Sesini Bırak". Ve anlıyoruz ki ayrı kaldıkları altı yıl boyunca annesinin sesi hep Duygu'nun içinde çınlamış.

Yazar hikâyesini anlatırken klasik anlatımlardan, sıcak ayrıntılardan yararlanmış. Okuru hiç yormamış. Bu anlamda ayağı hep frende. Duygu ve Uğur'u bir türlü birbirine yakınlaştırmıyor mesela. Yazar sesini bırakırken, ilk kez ürün verdiği çocuk ve gençlik edebiyatı dünyasına emin adımlarla, sakin girmeyi tercih etmiş. Tertemiz bir Türkçeyle, ergen sorunlarıyla yapış yapış o çok sıkıcı gençlik kurgularından kaçınmış. Yetişkinlere yazdığı öykülerden sonra ilk romanını gençlere adarken bundan sonra yazacaklarında, daha kalemini serbest bırakmasını, klasik anlatımı bozan, kendine has yenilikçi bir dile yeltenmesini ve seçtiği temalarda biraz daha cesaretle yürümesini naçizane arzu ederim.

"İnsanlarda bir güzellik saplantısı olduğunu ve çoğunda bunun acıma ve şefkat duygularının çok ötesine geçmiş bulunduğunu bu şekilde öğrenmiş oldum." Duygu'yu on iki yaşındayken annesinden ayıran belki de bir kediydi, Ayvalık'a götürülemeyen, yaralı, insanların güzel bulmadığı bir kedi. (Susam'ı evlat verememişlerdi farklı olduğu için.) Susam ölünce Duygu bir daha başka bir kediyi sevecekti. Oysa bu yaz pek çok taş yerine otururken hayat susam renkli bir kedi daha getirmişti. Hem de Ayvalık'ta, annesinin yanında.

"Bana Sesini Bırak", Neslihan Önderoğlu, 14 + yaş, 147 sayfa, Güneşli Kitaplığı, 2015

MUHTEŞEM FARE EVİ

Karina Schaapman bir gün kendine fare evi yapmış. Ordan burdan topladığı, kesip, yapıştırdığı şeylerle fareler için minyatür bir dünya kurmuş. Hobisi evinin penceresinden sergilemiş. Gelip geçenler satın almak istemiş ama o, "siz de kendinize yapabilirsiniz" diye yanıtlamış. Zamanla atölyeler kurmuş. Sonra da bu harika sahnelerle dolu kitabı çocuklar için yayımlamışlar. Kocaman, baktıkça bakmak isteyeceğiniz, sabır ve emek işli muhteşem bir kitap "Fare Evi". Büyülü Fener Yayınları'nca iki cilt olarak başlayan seri umarım kesintisiz devam eder. Sam ile Julia'nın ayrıntı cenneti mekânlarını mutlaka görmelisiniz. Masa, sandalye, kitaplık, desenli yatak örtüleri değil sadece, krepler, pastanedeki mini kurabiyeler, kaptaki o pastirmalar, nasıl yapılmış böyle minik ve böyle güzel dedirten, çılgın detaylar... Fotoğraf tekniğiyle sayfalara taşınan sahnelere metinler de eşlik ediyor. "Fare Evi" işi gücü bırakıp da yapmaya koyulmaktan geri duramayacağınız görsel bir mucize.

"Fare Evi", Karina Schaapman, 4 + yaş, 59 sayfa, Büyülü Fener Yayınları, 2015

BİZİM KUŞLAR

Baharın gelişini bana Çengelköy'deki kuşlar söylüyor. Bir bülbülün sesini kaydetmişim bir yıl önce. Kaydı internette paylaştım, kısa zamanda bin dinleyiciyi geçti. İnsanların kuşlara olan özlemini fark ettim. Çocuklara kuşları anlatan bir kitap, bu nedenle mucize gibidir... Tanıtımı çıktığından beri merakla beklediğim, şiirsel metniyle de dikkat çeken "Bizim Kuşlar" kitabı kuş gözlem mevsiminde biçilmiş kaftan. Bir kuş gözlemcisi olan Zelal Özgür Durmuş kitabı özenle hazırlamış. Çamur çulluklar, yelkovanlar, serçeler, sakarmekeler... Hepsi de bu coğrafyanın kuşları. İstanbul'da bile binlerce kuş türü var. Giderek yok ediliyorlar. Mücadele için bilgi şart. Keşke bale yapan, futbol oynayan çocuk sayısı kadar olabilse, kuş gözlemleyen çocuk sayısı.

Umut her zaman vardır ve bir çocuk kitabıyla başlayabilir.

"Bizim Kuşlar-Doğadayım", Zelal Özgür Durmuş, 6 + yaş, Esen Kitap, 2015